

Vlöggen in Enschede?

Berend Jager

In het jaar 1215 werd Enschede bezocht door een magister, luisterend naar de naam Olivarius Canonicus, die zich inspande de bewoners van wat toen nog een onbetekenend dorp was warm te maken voor een nieuwe kruistocht naar het Heilige Land.

Blijkbaar voelden de Enschedeërs er niet veel voor aan de woorden van deze prediker gevolg te geven: voor zijn ogen voerden ze een heidense reidans op. Daarbij voerden ze waarschijnlijk een afgodsbeeld met zich mee. Dat was voor de magister het signaal zijn biezen te pakken.

Men heeft weleens de theorie geuit dat het vlöggen in Ootmarsum afgeleid is van de opzweepende dansen van rondtrekkende flagellanten. Dat waren mensen die zich aardse genoegens ontzegden en zich geselend door het land trokken.

Maar zouden de flagellanten hun rituele dansen op hun beurt niet hebben ontleend aan de heidense dansrituelen die tijdens de bloeiperiode van de middeleeuwen in onze streken blijkbaar nog in zwang waren?

Het is het meest waarschijnlijk dat de reidans van de Enschedeërs in 1215 en het Ootmarsumse vlöggen op dezelfde oude Germaanse traditie teruggaan.

Bronnen:

F.E. Farwick, *Noordeuropese mysteriën*,
Deventer 1970

B. Morshuis, c.s., *Paasgebruiken in Ootmarsum*,
Ootmarsum, z.j.

As ne broed nen goolnen stool met
brenk, wil ze der ok oop zitt n.

Wiej wilt t beste mer hopp n,
t slechts kooomp van zölf wa.